

Ημερίδα για τις κατασκευές στις 5 Δεκεμβρίου

Ημερίδα για την στρατηγική μεταρρυθμίσεων στον κατασκευαστικό κλάδο διοργανώνουν οι ΣΑΤΕ, ΣΕΓΜ και ΣΤΕΑΤ την Τετάρτη 5 Δεκεμβρίου στο ΤΜΕΔΕ

4 Δεκεμβρίου 2018

Με στόχο να αναστραφεί η σημερινή πολυεπίπεδη κρίση που βιώνει ο κλάδος των υποδομών - κατασκευών και συνακόλουθα οι μελετητικές και κατασκευαστικές εταιρείες της Χώρας ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), ο Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών - Γραφείων Μελετών (ΣΕΓΜ) και ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (ΣΤΕΑΤ) διοργανώνουν την Τετάρτη, 5 Δεκεμβρίου 2018 και ώρα 09:30 εκδήλωση στο Αμφιθέατρο του Ταμείου Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων - ΤΜΕΔΕ (Π.Π. Γερμανού 3-5, Αθήνα) με θέμα: «**Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων στον Κατασκευαστικό Κλάδο: Μνημόνιο Συναντίληψης Φορέων**».

Σκοπός της εκδήλωσης είναι η επισήμανση με εμπειριστατωμένα στοιχεία και δεδομένα, των **προβλημάτων αλλά και των ευκαιριών** του σημερινού περιβάλλοντος στον κλάδο των υποδομών-κατασκευών, καθώς και η ανάδειξη των προϋποθέσεων ανάκαμψής του, ως κρίσιμου πυλώνα της αναπτυξιακής πορείας της Χώρας.

Στην εκδήλωση, της οποίας την έναρξη των εργασιών έχει προσκληθεί να κηρύξει ο Πρόεδρος της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, θα παρουσιαστεί η σημασία των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων στον τομέα των παραχωρήσεων και των αποκρατικοποιήσεων κατά την υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής, οι συνθήκες που πρέπει να πληρούνται κατά τη διαγωνιστική διαδικασία για τη διασφάλιση της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού, ενώ θα παρουσιαστούν προτάσεις μεταρρυθμιστικών δράσεων, όπως η θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Στρατηγικής για τις Υποδομές-Κατασκευές, η σύσταση φορέα ανάπτυξης και λειτουργίας Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων, η αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα στις διαδικασίες επίβλεψης και διαχείρισης των μελετών και των έργων, οι εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών, κ.ά.

Τέλος, στην εκδήλωση θα επισημοποιηθεί η απόφαση συστράτευσης των φορέων εκπροσώπησης της εργοληπτικής και μελετητικής δραστηριότητας για την κατάστρωση και προώθηση ενός **Σχεδίου Δράσεων και Πρωτοβουλιών** για την εξυγίανση, ανάκαμψη και ανάπτυξη του κλάδου.

Αύριο στο κτίριο του ΤΜΕΔΕ η ημερίδα για την στρατηγική μεταρρυθμίσεων στον κατασκευαστικό κλάδο

Τρίτη, 04 Δεκέμβριος 2018

Με στόχο να αναστραφεί η σημερινή πολυεπίπεδη κρίση που βιώνει ο κλάδος των υποδομών - κατασκευών και συνακόλουθα οι μελετητικές και κατασκευαστικές εταιρείες της χώρας ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), ο Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών - Γραφείων Μελετών (ΣΕΓΜ) και ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (ΣΤΕΑΤ) διοργανώνουν την Τετάρτη, 5 Δεκεμβρίου 2018 και ώρα 09:30 εκδήλωση στο Αμφιθέατρο του Ταμείου Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων - ΤΜΕΔΕ (Π.Π. Γερμανού 3-5, Αθήνα) με θέμα: «Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων στον Κατασκευαστικό Κλάδο: Μνημόνιο Συναντίληψης Φορέων».

Σκοπός της εκδήλωσης είναι η επισήμανση με εμπειριστατωμένα στοιχεία και δεδομένα, των προβλημάτων αλλά και των ευκαιριών του σημερινού περιβάλλοντος στον κλάδο των υποδομών-κατασκευών, καθώς και η ανάδειξη των προϋποθέσεων ανάκαμψής του, ως κρίσιμου πυλώνα της αναπτυξιακής πορείας της χώρας.

Στην εκδήλωση, της οποίας την έναρξη των εργασιών έχει προσκληθεί να κηρύξει ο Πρόεδρος της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, θα παρουσιαστεί η σημασία των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων στον τομέα των παραχωρήσεων και των αποκρατικοποιήσεων κατά την υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής, οι συνθήκες που πρέπει να πληρούνται κατά τη διαγωνιστική διαδικασία για τη διασφάλιση της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού, ενώ θα παρουσιαστούν προτάσεις μεταρρυθμιστικών δράσεων, όπως η θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Στρατηγικής για τις Υποδομές-Κατασκευές, η σύσταση φορέα ανάπτυξης και λειτουργίας Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων, η αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα στις διαδικασίες επίβλεψης και διαχείρισης των μελετών και των έργων, οι εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών, κ.ά.

Τέλος, στην εκδήλωση θα επισημοποιηθεί η απόφαση συστράτευσης των φορέων εκπροσώπησης της εργοληπτικής και μελετητικής δραστηριότητας για την κατάστρωση και προώθηση ενός Σχεδίου Δράσεων και Πρωτοβουλιών για την εξυγίανση, ανάκαμψη και ανάπτυξη του κλάδου.

[Πατήστε εδώ για να δείτε το Πρόγραμμα του Συνεδρίου](#)

Ημερίδα για τις κατασκευές από ΣΑΤΕ, ΣΕΓΜ και ΣΤΕΑΤ

Με στόχο να αναστραφεί η σημερινή πολυεπίπεδη κρίση που βιώνει ο κλάδος των υποδομών - κατασκευών και συνακόλουθα οι μελετητικές και κατασκευαστικές εταιρείες της Χώρας ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ), ο Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών - Γραφείων Μελετών (ΣΕΓΜ) και ο Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (ΣΤΕΑΤ) διοργανώνουν την Τετάρτη, 5 Δεκεμβρίου 2018 και ώρα 09:30 εκδήλωση στο Αμφιθέατρο του Ταμείου Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων - ΤΜΕΔΕ (Π.Π. Γερμανού 3-5, Αθήνα) με θέμα: «Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων στον Κατασκευαστικό Κλάδο: Μνημόνιο Συναντίληψης Φορέων».

Σκοπός της εκδήλωσης είναι η επισήμανση με εμπειριστατωμένα στοιχεία και δεδομένα, των προβλημάτων αλλά και των ευκαιριών του σημερινού περιβάλλοντος στον κλάδο των υποδομών-κατασκευών, καθώς και η ανάδειξη των προϋποθέσεων ανάκαμψής του, ως κρίσιμου πυλώνα της αναπτυξιακής πορείας της Χώρας.

Στην εκδήλωση, της οποίας την έναρξη των εργασιών έχει προσκληθεί να κηρύξει ο Πρόεδρος της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, θα παρουσιαστεί η σημασία των πρόσφατων νομοθετικών ρυθμίσεων στον τομέα των παραχωρήσεων και των αποκρατικοποιήσεων κατά την υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής, οι συνθήκες που πρέπει να πληρούνται κατά τη διαγωνιστική διαδικασία για τη διασφάλιση της αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού, ενώ θα παρουσιαστούν προτάσεις μεταρρυθμιστικών δράσεων, όπως η θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Στρατηγικής για τις Υποδομές-Κατασκευές, η σύσταση φορέα ανάπτυξης και λειτουργίας Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων, η αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα στις διαδικασίες επίβλεψης και διαχείρισης των μελετών και των έργων, οι εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών, κ.ά.

Τέλος, στην εκδήλωση θα επισημοποιηθεί η απόφαση συστράτευσης των φορέων εκπροσώπησης της εργοληπτικής και μελετητικής δραστηριότητας για την κατάστρωση και προώθηση ενός Σχεδίου Δράσεων και Πρωτοβουλιών για την εξυγίανση, ανάκαμψη και ανάπτυξη του κλάδου.

Κοινό μέτωπο κατασκευαστών - μελετητών για ριζικές αλλαγές στα έργα

Σειρά προτάσεων για να αντιστραφεί η αρνητική πορεία του κατασκευαστικού κλάδου και να αντιμετωπιστούν χρόνια προβλήματα, όπως οι υπερβολικές εκπτώσεις, καταθέτουν οι διοικήσεις του ΣΕΓΜ, του ΣΑΤΕ και του ΣΤΕΑΤ. Το μνημόνιο συναντίληψης.

6 Δεκεμβρίου 2018

Μνημόνιο Συναντίληψης με στόχο την κοινή προώθηση μιας στρατηγικής μεταρρυθμίσεων στον κατασκευαστικό κλάδο ώστε να αντιμετωπιστούν τα πολυετή προβλήματα που απειλούν ακόμα και τις υγιείς επιχειρήσεις υπέγραψαν χθες οι διοικήσεις του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (**ΣΑΤΕ**), του Συνδέσμου Ελληνικών Εταιρειών - Γραφείων Μελετών (**ΣΕΓΜ**) και του Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (**ΣΤΕΑΤ**).

Στην εκδήλωση που προηγήθηκε παρουσιάστηκε με μελανά χρώματα η κατάσταση στην αγορά δημοσίων έργων καθώς και σειρά προτάσεων που έχουν επεξεργαστεί οι τρεις φορείς. Στους ομιλητές περιλαμβάνονταν, ο πρόεδρος της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.) **Φώτιος Κατσιγιαννης**, Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων επί τιμή, καθώς και η κα **Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου**, πρόεδρος του 7ου Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π. [η οποία αναφέρθηκε σε μια απόφαση \(127/2018\) που αφορά διαγωνισμούς οδοφωτισμού σε δήμους](#), θέμα με το οποίο έχει ασχοληθεί το Euro2day.gr. Στους χθεσινούς ομιλητές περιλαμβάνονταν και δύο πρώην γενικοί γραμματείς του υπουργείου Υποδομών, οι κ.κ. **Σέργιος Λαμπρόπουλος** και **Γιάννης Οικονομίδης**, παρουσιάζοντας προτάσεις για τις αλλαγές που απαιτούνται για την ανάταξη του κλάδου καθώς και τη διεθνή εμπειρία.

Ο πρόεδρος του ΣΕΓΜ **Κων/νος Καλλέργης** παρουσίασε τη σημερινή κατάσταση στον τομέα των κατασκευών, ο πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ **Γιώργος Συριανός** επικεντρώθηκε σε μία από τις κύριες πρωτοβουλίες της κοινής προσπάθειας για την δημιουργία Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Εργων ώστε να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα των αδικαιολόγητα χαμηλών προσφορών (οι μεγάλες εκπτώσεις). Ο πρόεδρος του ΣΑΤΕ **Γιώργος Βλάχος** διάβασε το μνημόνιο που υπέγραψαν στη συνέχεια οι τρεις φορείς που εκπροσωπούν και το μεγαλύτερο τμήμα της αγοράς κατασκευών.

Ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου (ΤΕΕ) **Γιώργος Στασινός** χαιρέτησε την πρωτοβουλία και τόνισε πως είναι καιρός να σταματήσει ο κατακερματισμός στην εκπροσώπηση του κλάδου.

Στην ανάγκη προώθησης του θεσμού της διαιτησίας ή άλλων μεθόδων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ώστε να επιταχύνεται η ανάθεση των έργων και η επίλυση διαφορών επικεντρώθηκε ο β' αντιπρόεδρος του ΣΤΕΑΤ **Εμμ. Βράιλας**. «Έχουμε χρέος να αναγεννήσουμε τον κλάδο μέσα από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της νέας γενιάς έργων» είπε στο σύντομο χαιρετισμό του ο πρόεδρος του ΤΜΕΔΕ **Κων/νος Μακέδος**.

«Αλλάζουμε ή βουλιάζουμε»

«Αλλάζουμε ή βουλιάζουμε στο βούρκο που συνδημιουργήσαμε» ήταν το κεντρικό μήνυμα στην παρέμβαση του προέδρου του ΣΕΓΜ Κων/νο Καλλέργη. Ο κ. Καλλέργης τόνισε πως ο κατασκευαστικός κλάδος έχει υποστεί **τις μεγαλύτερες συνέπειες** από την πολυετή κρίση καθώς από το 7% του ΑΕΠ το 2007 περιορίζεται σήμερα στο 2% του ΑΕΠ, με τεράστια απώλεια αντικειμένου (η συνολική επενδυτική δαπάνη για κατασκευαστικά έργα **από 33,6 δισ. το 2007 έχει περιοριστεί σε 9 δισ. το 2017**, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις συνεχώς πέφτουν με ετήσιο ρυθμό περί το 4%) με βαρύ τίμημα σε θέσεις εργασίας (**περισσότερες από 200.000**). Περισσότερο από το 20% των επιστημόνων που έχουν μεταναστεύσει είναι από τον κλάδο των μηχανικών.

Ο πρόεδρος του ΣΕΓΜ μίλησε για **διαχρονική έλλειψη ενιαίου εθνικού στρατηγικού σχεδίου για τις υποδομές – κατασκευές** την ίδια στιγμή που εκπονούνται ξεχωριστά σχέδια π.χ. για τις μεταφορές, τα logistics. «Απουσιάζει η ενιαία προσέγγιση, ενός συνολικού σχεδίου υποδομών και κατασκευών όταν τα υπόλοιπα κράτη της Ε.Ε. προωθούν ήδη σχέδια για την επόμενη προγραμματική περίοδο». Είναι χαρακτηριστικό πως «στα μέσα Οκτωβρίου το υπουργείο Υποδομών έβγαλε μια πρόταση και ζήτησε από κρατικούς φορείς να καταθέσουν όποια πρόταση θέλουν για να τους χρηματοδοτήσει μελέτες ωρίμανσης» χωρίς ενιαίο σχεδιασμό.

Επιπλέον, όπως τόνισε, παρά το νέο νόμο για τις δημόσιες προώθησεις συνεχίζονται τα φαινόμενα περιοριστικών κριτηρίων, **καταχρηστικών όρων που ευτελίζουν κάθε έννοια σοβαρότητας και λογικής**. Ανεξέλεγκτες εκπτώσεις, απευθείας αναθέσεις μέσω διαδικασιών διαπραγμάτευσης, καθυστερήσεις στα έργα με μελέτη - κατασκευή, δημοπράτηση έργων ως προμήθειες ή υπηρεσίες, κατάχρηση διενέργειας συνοπτικών διαγωνισμών στον τομέα των μελετών, πλήρης αποτυχία των απευθείας αναθέσεων μέσω κλήρωσης, τουλάχιστον για τις μελετητικές υπηρεσίες».

Επίσης, παρά τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος **ΕΣΗΔΗΣ** δε διαφαίνεται επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών, και καταγράφεται συνέχιση τη γραφειοκρατικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων λόγω της αδυναμίας αυτόματης αναζήτησης των διαφόρων δικαιολογητικών, αφού τα πληροφοριακά συστήματα δεν συνδέονται.

Στα σοβαρά ζητήματα περιλαμβάνονται, επίσης, η αδυναμία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα που ανεβάζει το κόστος χρηματοδότησης, η ανεπαρκής προώθηση και εφαρμογή σύγχρονων μορφών επίλυσης διαφορών. Τέλος, «ο εσωτερικός ανταγωνισμός **έχει υπερβεί τα όρια** που επιβάλλουν οι υγιής ανταγωνισμός, η δεοντολογία και η χρηστή επαγγελματική συμπεριφορά, ενώ οι δείκτες αδιαφάνειας, διαφθοράς και αθέμιτου ανταγωνισμού παραμένουν υψηλοί».

Σοβαρότατο ζήτημα αποτελεί «**η έλλειψη σύγχρονων τεχνικών προδιαγραφών**, έλλειψη ανάλυσης λειτουργικής αξίας κατά το σχεδιασμό των έργων, καθώς και αντικειμενική αδυναμία της δημόσιας διοίκησης για την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου των έργων και συνειδητή μη αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα».

Προτεραιότητα οι σύγχρονες προδιαγραφές και τιμές

«Σήμερα ξέρουμε πως οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές αποτελούν μάστιγα και αξιοποιούν τα αυθαίρετα τιμολόγια των εργασιών όπως έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια» τόνισε ο πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ Γιώργος Συριανός. Όπως είπε κάθε φορά η πολιτεία έπαιρνε μέτρα για τις υψηλές εκπτώσεις, αλλά μετά από λίγο εγκατέλειπε τη συγκεκριμένη ρύθμιση μέχρι να ξαναφτάσουμε στην ίδια κατάσταση. Κατά τον κ. Συριανό, «**το φθινό είναι ακριβό**» με μεγάλα προβλήματα ποιότητας, χρόνου και απώλειας πόρων που συνήθως καλύπτονται με εργολαβίες - σκούπα και μετά με μια ακόμα «σκούπα», κ.ο.κ.

Για τον πρόεδρο του ΣΤΕΑΤ, «τα σωστά τιμολόγια, οι σωστές αναλύσεις τιμών και οι σωστές προδιαγραφές. Αυτή είναι η αντικειμενική προσέγγιση του προβλήματος των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών». Αντί γι' αυτό, όμως, σήμερα έχουμε «διαχείριση της μιζέριας» και «παρεμβάσεις συντήρησης μιας κατάστασης που από τη φύση της είναι οριακή ή με προσπάθειες να ελέγξουμε το αποτέλεσμα ενός διαγωνισμού από το τέλος».

Ο κ. Συριανός τόνισε πως ο ΣΑΤΕ και ο ΣΤΕΑΤ προωθούν από το 2009 **το Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Έργων**, αλλά χρειάστηκαν σχεδόν δέκα χρόνια μέχρι τις 6 Φεβρουαρίου 2018 όταν με υπουργική απόφαση συγκροτήθηκε ειδική ομάδα εργασίας στο υπουργείο Υποδομών που ανέλαβε να διαμορφώσει ένα πλαίσιο για τον τρόπο εκτίμησης του κόστους κατασκευής και τεκμηρίωσης των υποβαλλόμενων οικονομικών προσφορών. «Το ζήτημα είναι να βγουν οι προτάσεις της ομάδας εργασίας και κυρίως να υιοθετηθούν, δηλαδή να υπάρχει η απαραίτητη **πολιτική βούληση**» επισήμανε.

Ο Γ. Συριανός είπε πως «απαιτείται επείγουσα νομοθετική ρύθμιση για τους όρους και προϋποθέσεις του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων». Με βάση αντίστοιχες βέλτιστες πρακτικές από την Ευρώπη, με πρόταση για σύσταση φορέα που θα αναπτύξει και θα παρακολουθεί το συγκεκριμένο σύστημα και διοίκηση από εκπροσώπους του υπουργείου, του ΤΕΕ, των εργοληπτικών οργανώσεων, των μελετητών, κ.α. Και, κυρίως, να υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση της πρώτης φάσης ανάπτυξης και της αντίστοιχης διαδικτυακής πλατφόρμας από τα κοινοτικά προγράμματα. Η διαδικτυακή πύλη πρέπει να καλύπτει όλες τις λειτουργίες ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων με ενιαίο τρόπο.

Ο κ. Γιάννης Οικονομίδης, διευθυντής πιστοποίησης συστημάτων στην TÜV Hellas, αναφέρθηκε στις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της διαχείρισης έργων και στάθηκε ιδιαίτερα στον επιτελικό ρόλο που πρέπει να έχουν οι δημόσιες τεχνικές υπηρεσίες, την ίδια στιγμή που οι ιδιώτες πρέπει να αναλάβουν τον έλεγχο των έργων και των μελετών. «Μου δίνεται η αίσθηση πως οι αναθέτουσες αρχές δεν ενδιαφέρονται για το πότε θα ολοκληρωθούν τα έργα, αλλά το αν θα τηρηθούν οι **διαδικασίες**».

Για το θέμα των μεγάλων εκπτώσεων ο κ. Οικονομίδης, ο οποίος ήταν στο παρελθόν γενικός γραμματέας δημοσίων έργων και επικεφαλής της Εγνατίας Οδού, υποστήριξε πως **απαιτείται σοβαρή διευθύνουσα υπηρεσία με υποστήριξη συμβούλων**, σοβαρή εποπτεία της κατασκευής, ικανή μελετητική ωριμότητα και διενέργεια σοβαρών ελέγχων και δοκιμών.

Πολυετείς καθυστερήσεις στην επίλυση διαφορών

Στη δαιτησία ή άλλους εξωδικαστικούς μηχανισμούς ως εργαλείο επιτάχυνσης της ολοκλήρωσης τεχνικών έργων αναφέρθηκε ο **Εμμ. Βράιλας**, β' αντιπρόεδρος του ΣΤΕΑΤ. Όπως είπε, η δαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο μέρη. Αν και προβλέπεται εδώ και χρόνια για τα δημόσια έργα, εφαρμόζεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως π.χ. τα ΣΔΙΤ.

Ο μέσος όρος για την έκδοση απόφασης από τριμελές δαιτητικό δικαστήριο είναι της τάξης του ενός έτους. Αντίθετα στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια απαιτείται πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που μπορεί να φτάνει και τα δύο χρόνια. Στα περιφερειακά δικαστήρια μάλιστα η δικάσιμος ορίζεται στα δυόμισι ή και στα τέσσερα χρόνια από την κατάθεση...

Διεθνώς, τόνισε ο κ. Βράιλας, υπάρχει τάση για εξωδικαστική επίλυση διαφορών σε συμβάσεις έργων π.χ. με χρήση μεσολαβητή ο οποίος αναζητεί λύση σε εμπιστευτική βάση πριν φτάσουν στα δικαστήρια τα δύο μέρη. Μάλιστα σε ορισμένους διαγωνισμούς **υπάρχει πλέον ρήτρα για διαμεσολάβηση πριν τα δύο μέρη ακολουθήσουν τη δικαστική οδό**. Σε άλλες περιπτώσεις εφαρμόζεται το μοντέλο του Συμβουλίου Επίλυσης Διαφορών το οποίο καλείται να λάβει απόφαση εντός 10 έως 28 ημερών από την παραπομπή της διαφοράς.

«Χρειάζονται ριζικές αλλαγές»

Ο ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ και πρώην γενικός γραμματέας του υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ (σήμερα Υποδομών) **Σέργιος Λαμπρόπουλος** επισήμανε την «αδυναμία διατύπωσης και υλοποίησης στρατηγικής από πλευράς πολιτείας εκτός και αν το επέβαλε η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση». Ταυτόχρονα, όπως είπε, οι συνδικαλιστικοί φορείς είχαν «κοντόφθαλμη και αποσπασματική προσέγγιση και περιορισμένη κλαδική συνεργασία». Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εναλλαγή των κριτηρίων ανάθεσης (από τη «απλή και άδολη» μειοδοσία στο μαθηματικό τύπο και ξανά από την αρχή) και «το δήθεν όφελος του δημοσίου από τις μεγάλες εκπτώσεις». Κατά τον κ. Λαμπρόπουλο, η απλή και άδολη μειοδοσία με βάση τη διεθνή επιστημονική έρευνα έχει προβλήματα π.χ. με το χρόνο και το κόστος.

Γι' αυτό «πρέπει να υπάρξει **συνολική θεώρηση και αναθεώρηση του σημερινού τρόπου παραγωγής των έργων**. Η μεταρρύθμιση πρέπει να είναι καθολική, όλων των πτυχών της παραγωγής και αξιοποίησης έργων υποδομών και κτιρίων, με προσέγγιση κλαδική και

μακροχρόνιας ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται «η σύνταξη εθνικού στρατηγικού σχεδίου για υποδομές - κατασκευές με ορίζοντα 20ετίας, με υπερκομματική συμφωνία και συμμετοχή των βασικών κοινωνικών εταίρων. Να εδράζεται σε μελέτες βάσης, να αξιολογείται και να επικαιροποιείται τακτικά από επιτροπή παρακολούθησης». Για τον κλάδο, απαιτείται «η διεύρυνση πεδίου επαγγελματικής δράσης όπως π.χ. η συντήρηση υποδομών που σήμερα ρημάζουν και κάποια στιγμή θα πληρώσουμε περισσότερα γι' αυτή την καθυστέρηση. Παροχή υπηρεσιών όπως η διαχείριση απορριμμάτων, αναβάθμιση υφισταμένων κτιρίων, πολεοδομική και τουριστική αξιοποίηση εκτάσεων και ακινήτων».

Απαιτούνται, επίσης, μέτρα για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του κατασκευαστικού κλάδου, με «προώθηση των ελληνικών επιχειρήσεων από το υπουργείο Εξωτερικών, συνεργασία με τους φορείς προσέλκυσης επενδύσεων, διαμόρφωση κουλτούρας εξωστρέφειας, παροχή κινήτρων δημιουργίας μελετητικών επιχειρήσεων και κατασκευαστικών με μέγεθος και οργάνωση που μπορούν να κινηθούν διεθνώς». Απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η «διαφάνεια και δημοσιότητα όλων των έργων σε όλες τις φάσεις».

Ο κ. Λαμπρόπουλος θεωρεί πως κριτήριο ανάθεσης πρέπει να είναι **«η βέλτιστη σχέση ποιότητας και τιμής με πολλαπλά και μετρήσιμα αντικειμενικά κριτήρια** π.χ. τιμή, χρόνος εγγύησης, χρόνος κατασκευής, ποσοστό συμμετοχής των υπεργολάβων, κλπ». «Να υπάρχει ενιαίο τίμημα ανά ενότητα έργου, συμβάσεις - πλαίσιο για την ταχεία εκπόνηση των μελετών και συμβάσεις - πλαίσιο για τις τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις έργων ώστε να γνωρίζει ο εργολάβος πως τελικά θα πληρωθεί μόνο μέχρι το ύψος της σύμβασης που υπέγραψε και στη συνέχεια άλλος θα αναλάβει το έργο αν δεν το παραδώσει. «Το υπουργείο πρέπει να επικεντρωθεί στον επιτελικό σχεδιασμό, στην υποστήριξη των άλλων υπουργείων και της αυτοδιοίκησης και στον έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών» και να αφήσει στον ιδιωτικό τομέα σειρά λειτουργιών όπως π.χ. ο έλεγχος των έργων είπε ο Σ. Λαμπρόπουλος. Ο ίδιος, με αφορμή τα συνεχή φαινόμενα φωτογραφικών διαγωνισμών, είπε πως πρέπει να καθιερωθεί και «ποινολόγιο για τις αναθέτουσες αρχές ώστε να το ξανασκέφτονται»...

Κοινό μέτωπο κατασκευαστών - μελετητών για ριζικές αλλαγές στα έργα

Δεκεμβρίου 6, 2018

Μνημόνιο Συναντίληψης με στόχο την κοινή προώθηση μιας στρατηγικής μεταρρυθμίσεων στον κατασκευαστικό κλάδο ώστε να αντιμετωπιστούν τα πολυετή προβλήματα που απειλούν ακόμα και τις υγιείς επιχειρήσεις υπέγραψαν χθες οι διοικήσεις του Πανελληνίου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (**ΣΑΤΕ**), του Συνδέσμου Ελληνικών Εταιρειών - Γραφείων Μελετών (**ΣΕΓΜ**) και του Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών Ανωτέρων Τάξεων (**ΣΤΕΑΤ**).

Στην εκδήλωση που προηγήθηκε παρουσιάστηκε με μελανά χρώματα η κατάσταση στην αγορά δημοσίων έργων καθώς και σειρά προτάσεων που έχουν επεξεργαστεί οι τρεις φορείς. Στους ομιλητές περιλαμβάνονταν, ο πρόεδρος της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.) **Φώτιος Κατσιγιαννης**, Πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων επί τιμή, καθώς και η κα **Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου**, πρόεδρος του 7ου Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π. η οποία αναφέρθηκε σε μια απόφαση (127/2018) που αφορά διαγωνισμούς οδο φωτισμού σε δήμους, θέμα με το οποίο έχει ασχοληθεί το Euro2day.gr. Στους χθεσινούς ομιλητές περιλαμβάνονταν και δύο πρώην γενικοί γραμματείς του υπουργείου Υποδομών, οι κ.κ. **Σέργιος Λαμπρόπουλος** και **Γιάννης Οικονομίδης**, παρουσιάζοντας προτάσεις για τις αλλαγές που απαιτούνται για την ανάταξη του κλάδου καθώς και τη διεθνή εμπειρία.

Ο πρόεδρος του ΣΕΓΜ **Κων/νος Καλλέργης** παρουσίασε τη σημερινή κατάσταση στον τομέα των κατασκευών, ο πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ **Γιώργος Συριανός** επικεντρώθηκε σε μία από τις κύριες πρωτοβουλίες της κοινής προσπάθειας για την δημιουργία Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Εργων ώστε να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα των αδικαιολόγητα χαμηλών προσφορών (οι μεγάλες εκπτώσεις). Ο πρόεδρος του ΣΑΤΕ **Γιώργος Βλάχος** διάβασε το μνημόνιο που υπέγραψαν στη συνέχεια οι τρεις φορείς που εκπροσωπούν και το μεγαλύτερο τμήμα της αγοράς κατασκευών.

Ο πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου (ΤΕΕ) **Γιώργος Στασινός** χαιρέτησε την πρωτοβουλία και τόνισε πως είναι καιρός να σταματήσει ο κατακερματισμός στην εκπροσώπηση του κλάδου.

Στην ανάγκη προώθησης του θεσμού της διαιτησίας ή άλλων μεθόδων εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών ώστε να επιταχύνεται η ανάθεση των έργων και η επίλυση διαφορών επικεντρώθηκε ο β' αντιπρόεδρος του ΣΤΕΑΤ **Εμμ. Βράϊλας**. «Έχουμε χρέος να αναγεννήσουμε τον κλάδο μέσα από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της νέας γενιάς έργων» είπε στο σύντομο χαιρετισμό του ο πρόεδρος του ΤΜΕΔΕ **Κων/νος Μακέδος**.

«Αλλάζουμε ή βουλιάζουμε»

«Αλλάζουμε ή βουλιάζουμε στο βούρκο που συνδημιουργήσαμε» ήταν το κεντρικό μήνυμα στην παρέμβαση του προέδρου του ΣΕΓΜ Κων/νο Καλλέργη. Ο κ. Καλλέργης τόνισε πως ο κατασκευαστικός κλάδος έχει υποστεί **τις μεγαλύτερες συνέπειες** από την πολυετή κρίση καθώς από το 7% του ΑΕΠ το 2007 περιορίζεται σήμερα στο 2% του ΑΕΠ, με τεράστια απώλεια αντικειμένου (η συνολική επενδυτική δαπάνη για κατασκευαστικά έργα **από 33,6 δισ. το 2007 έχει περιοριστεί σε 9 δισ. το 2017**, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις συνεχώς πέφτουν με ετήσιο ρυθμό περί το 4%) με βαρύ τίμημα σε θέσεις εργασίας (**περισσότερες από 200.000**). Περισσότερο από το 20% των επιστημόνων που έχουν μεταναστεύσει είναι από τον κλάδο των μηχανικών.

Ο πρόεδρος του ΣΕΓΜ μίλησε για **διαχρονική έλλειψη ενιαίου εθνικού στρατηγικού σχεδίου για τις υποδομές – κατασκευές** την ίδια στιγμή που εκπονούνται ξεχωριστά σχέδια π.χ. για τις μεταφορές, τα logistics. «Απουσιάζει η ενιαία προσέγγιση, ενός συνολικού σχεδίου υποδομών και κατασκευών όταν τα υπόλοιπα κράτη της Ε.Ε. προωθούν ήδη σχέδια για την επόμενη προγραμματική περίοδο». Είναι χαρακτηριστικό πως «στα μέσα Οκτωβρίου το

υπουργείο Υποδομών έβγαλε μια πρόταση και ζήτησε από κρατικούς φορείς να καταθέσουν όποια πρόταση θέλουν για να τους χρηματοδοτήσει μελέτες ωρίμανσης» χωρίς ενιαίο σχεδιασμό.

Επιπλέον, όπως τόνισε, παρά το νέο νόμο για τις δημόσιες προώθησεις συνεχίζονται τα φαινόμενα περιοριστικών κριτηρίων, **καταχρηστικών όρων που ευτελίζουν κάθε έννοια σοβαρότητας και λογικής**. Ανεξέλεγκτες εκπτώσεις, απευθείας αναθέσεις μέσω διαδικασιών διαπραγμάτευσης, καθυστερήσεις στα έργα με μελέτη - κατασκευή, δημοπράτηση έργων ως προμήθειες ή υπηρεσίες, κατάχρηση διενέργειας συνοπτικών διαγωνισμών στον τομέα των μελετών, πλήρης αποτυχία των απευθείας αναθέσεων μέσω κλήρωσης, τουλάχιστον για τις μελετητικές υπηρεσίες».

Επίσης, παρά τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος **ΕΣΗΔΗΣ** δε διαφαίνεται επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών, και καταγράφεται συνέχιση τη γραφειοκρατικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων λόγω της αδυναμίας αυτόματης αναζήτησης των διαφόρων δικαιολογητικών, αφού τα πληροφοριακά συστήματα δεν συνδέονται.

Στα σοβαρά ζητήματα περιλαμβάνονται, επίσης, η αδυναμία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα που ανεβάζει το κόστος χρηματοδότησης, η ανεπαρκής προώθηση και εφαρμογή σύγχρονων μορφών επίλυσης διαφορών. Τέλος, «ο εσωτερικός ανταγωνισμός **έχει υπερβεί τα όρια** που επιβάλλουν οι υγιής ανταγωνισμός, η δεοντολογία και η χρηστή επαγγελματική συμπεριφορά, ενώ οι δείκτες αδιαφάνειας, διαφθοράς και αθέμιτου ανταγωνισμού παραμένουν υψηλοί».

Σοβαρότατο ζήτημα αποτελεί «**η έλλειψη σύγχρονων τεχνικών προδιαγραφών**, έλλειψη ανάλυσης λειτουργικής αξίας κατά το σχεδιασμό των έργων, καθώς και αντικειμενική αδυναμία της δημόσιας διοίκησης για την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου των έργων και συνειδητή μη αξιοποίηση του ιδιωτικού τομέα».

Προτεραιότητα οι σύγχρονες προδιαγραφές και τιμές

«Σήμερα ξέρουμε πως οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές αποτελούν μάστιγα και αξιοποιούν τα αυθαίρετα τιμολόγια των εργασιών όπως έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια» τόνισε ο πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ Γιώργος Συριανός. Όπως είπε κάθε φορά η πολιτεία έπαιρνε μέτρα για τις υψηλές εκπτώσεις, αλλά μετά από λίγο εγκατέλειπε τη συγκεκριμένη ρύθμιση μέχρι να ξαναφτάσουμε στην ίδια κατάσταση. Κατά τον κ. Συριανό, «**το φθινό είναι ακριβό**» με μεγάλα προβλήματα ποιότητας, χρόνου και απώλειας πόρων που συνήθως καλύπτονται με εργολαβίες - σκούπα και μετά με μια ακόμα «σκούπα», κ.ο.κ.

Για τον πρόεδρο του ΣΤΕΑΤ, «τα σωστά τιμολόγια, οι σωστές αναλύσεις τιμών και οι σωστές προδιαγραφές. Αυτή είναι η αντικειμενική προσέγγιση του προβλήματος των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών». Αντί γι' αυτό, όμως, σήμερα έχουμε «διαχείριση της μιζέριας» και «παρεμβάσεις συντήρησης μιας κατάστασης που από τη φύση της είναι οριακή ή με προσπάθειες να ελέγξουμε το αποτέλεσμα ενός διαγωνισμού από το τέλος».

Ο κ. Συριανός τόνισε πως ο ΣΑΤΕ και ο ΣΤΕΑΤ προωθούν από το 2009 **το Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Έργων**, αλλά χρειάστηκαν σχεδόν δέκα χρόνια μέχρι τις 6 Φεβρουαρίου 2018 όταν με υπουργική απόφαση συγκροτήθηκε ειδική ομάδα εργασίας στο υπουργείο Υποδομών που ανέλαβε να διαμορφώσει ένα πλαίσιο για τον τρόπο εκτίμησης του κόστους κατασκευής και τεκμηρίωσης των υποβαλλόμενων οικονομικών προσφορών. «Το ζήτημα είναι να βγουν οι προτάσεις της ομάδας εργασίας και κυρίως να υιοθετηθούν, δηλαδή να υπάρχει η απαραίτητη **πολιτική βούληση**» επισήμανε.

Ο Γ. Συριανός είπε πως «απαιτείται επείγουσα νομοθετική ρύθμιση για τους όρους και προϋποθέσεις του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης των Τεχνικών Έργων». Με βάση αντίστοιχες βέλτιστες πρακτικές από την Ευρώπη, με πρόταση για σύσταση φορέα που θα αναπτύξει και θα παρακολουθεί το συγκεκριμένο σύστημα και διοίκηση από εκπροσώπους του υπουργείου, του ΤΕΕ, των εργοληπτικών οργανώσεων, των μελετητών, κ.α. Και, κυρίως, να υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση της πρώτης φάσης ανάπτυξης και της

αντίστοιχης διαδικτυακής πλατφόρμας από τα κοινοτικά προγράμματα. Η διαδικτυακή πύλη πρέπει να καλύπτει όλες τις λειτουργίες ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων με ενιαίο τρόπο.

Ο κ. Γιάννης Οικονομίδης, διευθυντής πιστοποίησης συστημάτων στην TÜV Hellas, αναφέρθηκε στις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της διαχείρισης έργων και στάθηκε ιδιαίτερα στον επιτελικό ρόλο που πρέπει να έχουν οι δημόσιες τεχνικές υπηρεσίες, την ίδια στιγμή που οι ιδιώτες πρέπει να αναλάβουν τον έλεγχο των έργων και των μελετών. «Μου δίνεται η αίσθηση πως οι αναθέτουσες αρχές δεν ενδιαφέρονται για το πότε θα ολοκληρωθούν τα έργα, αλλά το αν θα τηρηθούν οι **διαδικασίες**».

Για το θέμα των μεγάλων εκπτώσεων ο κ. Οικονομίδης, ο οποίος ήταν στο παρελθόν γενικός γραμματέας δημοσίων έργων και επικεφαλής της Εγνατίας Οδού, υποστήριξε πως **απαιτείται σοβαρή διευθύνουσα υπηρεσία με υποστήριξη συμβούλων**, σοβαρή εποπτεία της κατασκευής, ικανή μελετητική ωριμότητα και διενέργεια σοβαρών ελέγχων και δοκιμών.

Πολυετείς καθυστερήσεις στην επίλυση διαφορών

Στη δαιτησία ή άλλους εξωδικαστικούς μηχανισμούς ως εργαλείο επιτάχυνσης της ολοκλήρωσης τεχνικών έργων αναφέρθηκε ο **Εμμ. Βράιλας**, β' αντιπρόεδρος του ΣΤΕΑΤ. Όπως είπε, η δαιτητική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή, δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και είναι δεσμευτική και για τα δύο μέρη. Αν και προβλέπεται εδώ και χρόνια για τα δημόσια έργα, εφαρμόζεται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως π.χ. τα ΣΔΙΤ.

Ο μέσος όρος για την έκδοση απόφασης από τριμελές δαιτητικό δικαστήριο είναι της τάξης του ενός έτους. Αντίθετα στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια απαιτείται πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που μπορεί να φτάνει και τα δύο χρόνια. Στα περιφερειακά δικαστήρια μάλιστα η δικάσιμος ορίζεται στα δυόμισι ή και στα τέσσερα χρόνια από την κατάθεση...

Διεθνώς, τόνισε ο κ. Βράιλας, υπάρχει τάση για εξωδικαστική επίλυση διαφορών σε συμβάσεις έργων π.χ. με χρήση μεσολαβητή ο οποίος αναζητεί λύση σε εμπιστευτική βάση πριν φτάσουν στα δικαστήρια τα δύο μέρη. Μάλιστα σε ορισμένους διαγωνισμούς **υπάρχει πλέον ρήτρα για διαμεσολάβηση πριν τα δύο μέρη ακολουθήσουν τη δικαστική οδό**. Σε άλλες περιπτώσεις εφαρμόζεται το μοντέλο του Συμβουλίου Επίλυσης Διαφορών το οποίο καλείται να λάβει απόφαση εντός 10 έως 28 ημερών από την παραπομπή της διαφοράς.

«Χρειάζονται ριζικές αλλαγές»

Ο ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ και πρώην γενικός γραμματέας του υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ (σήμερα Υποδομών) **Σέργιος Λαμπρόπουλος** επισήμανε την «αδυναμία διατύπωσης και υλοποίησης στρατηγικής από πλευράς πολιτείας εκτός και αν το επέβαλε η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση». Ταυτόχρονα, όπως είπε, οι συνδικαλιστικοί φορείς είχαν «κοντόφθαλμη και αποσπασματική προσέγγιση και περιορισμένη κλαδική συνεργασία». Χαρακτηριστικό παράδειγμα η εναλλαγή των κριτηρίων ανάθεσης (από τη «απλή και άδολη» μειοδοσία στο μαθηματικό τύπο και ξανά από την αρχή) και «το δήθεν όφελος του δημοσίου από τις μεγάλες εκπτώσεις». Κατά τον κ. Λαμπρόπουλο, η απλή και άδολη μειοδοσία με βάση τη διεθνή επιστημονική έρευνα έχει προβλήματα π.χ. με το χρόνο και το κόστος.

Γι' αυτό «πρέπει να **υπάρξει συνολική θεώρηση και αναθεώρηση του σημερινού τρόπου παραγωγής των έργων**. Η μεταρρύθμιση πρέπει να είναι καθολική, όλων των πτυχών της παραγωγής και αξιοποίησης έργων υποδομών και κτιρίων, με προσέγγιση κλαδική και μακροχρόνιας ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται «η σύνταξη εθνικού στρατηγικού σχεδίου για υποδομές - κατασκευές με ορίζοντα 20ετίας, με υπερκομματική συμφωνία και συμμετοχή των βασικών κοινωνικών εταίρων. Να εδράζεται σε μελέτες βάσης, να αξιολογείται και να επικαιροποιείται τακτικά από επιτροπή παρακολούθησης». Για τον κλάδο, απαιτείται «η διεύρυνση πεδίου επαγγελματικής δράσης όπως πχ. η συντήρηση υποδομών που σήμερα ρημάζουν και κάποια στιγμή θα πληρώσουμε περισσότερα γι' αυτή την καθυστέρηση. Παροχή

υπηρεσιών όπως η διαχείριση απορριμμάτων, αναβάθμιση υφισταμένων κτιρίων, πολεοδομική και τουριστική αξιοποίηση εκτάσεων και ακινήτων».

Απαιτούνται, επίσης, μέτρα για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του κατασκευαστικού κλάδου, με «προώθηση των ελληνικών επιχειρήσεων από το υπουργείο Εξωτερικών, συνεργασία με τους φορείς προσέλκυσης επενδύσεων, διαμόρφωση κουλτούρας εξωστρέφειας, παροχή κινήτρων δημιουργίας μελετητικών επιχειρήσεων και κατασκευαστικών με μέγεθος και οργάνωση που μπορούν να κινηθούν διεθνώς». Απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η «διαφάνεια και δημοσιότητα όλων των έργων σε όλες τις φάσεις».

Ο κ. Λαμπρόπουλος θεωρεί πως κριτήριο ανάθεσης πρέπει να είναι «**η βέλτιστη σχέση ποιότητας και τιμής με πολλαπλά και μετρήσιμα αντικειμενικά κριτήρια** π.χ. τιμή, χρόνος εγγύησης, χρόνος κατασκευής, ποσοστό συμμετοχής των υπεργολάβων, κλπ». «Να υπάρχει ενιαίο τίμημα ανά ενότητα έργου, συμβάσεις - πλαίσιο για την ταχεία εκπόνηση των μελετών και συμβάσεις - πλαίσιο για τις τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις έργων ώστε να γνωρίζει ο εργολάβος πως τελικά θα πληρωθεί μόνο μέχρι το ύψος της σύμβασης που υπέγραψε και στη συνέχεια άλλος θα αναλάβει το έργο αν δεν το παραδώσει. «Το υπουργείο πρέπει να επικεντρωθεί στον επιτελικό σχεδιασμό, στην υποστήριξη των άλλων υπουργείων και της αυτοδιοίκησης και στον έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών» και να αφήσει στον ιδιωτικό τομέα σειρά λειτουργιών όπως π.χ. ο έλεγχος των έργων είπε ο Σ. Λαμπρόπουλος. Ο ίδιος, με αφορμή τα συνεχή φαινόμενα φωτογραφικών διαγωνισμών, είπε πως πρέπει να καθιερωθεί και «ποινολόγιο για τις αναθέτουσες αρχές ώστε να το ξανασκέφτονται»...

ΣΑΤΕ-ΣΕΓΜ-ΣΤΕΑΤ ενώνουν δυνάμεις για να βγάλουν τον κατασκευαστικό κλάδο από την εσωστρέφεια

Πέμπτη, 06 Δεκέμβριος 2018

Κοινή ματιά στα θέματα του κατασκευαστικού κλάδου επιχειρούν να έχουν ΣΑΤΕ, ΣΕΓΜ και ΣΤΕΑΤ. Στην εκδήλωση που έγινε χθες με θέμα τη στρατηγική μεταρρυθμίσεων στον κλάδο. Παράλληλα υπεγράφη για αυτό το λόγο ένα Μνημόνιο Συναντίληψης των 3 αυτών φορέων.

Η κρίση, η εσωστρέφεια, η μείωση των έργων και των μελετών, οι υπερβολικές εκπτώσεις, το θεσμικό πλαίσιο και η απουσία αυτορύθμισης της αγοράς, έχει γονατίσει τον ιστορικό τεχνικό κλάδο της χώρας ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα επιβίωσης. Στη χειρότερη θέση όλων οι μελετητές και ο ΣΕΓΜ καθώς οι εκπτώσεις σε διαγωνισμούς μελετών φτάνουν το 90%, δημιουργώντας ένα θολό τοπίο στην αγορά. Το μνημόνιο συναντίληψης Φορέων υπέγραψαν οι Πρόεδροι των Συνδέσμων Γιώργος Βλάχος (ΣΑΤΕ), Κωνσταντίνος Καλέργης (ΣΕΓΜ) και Γιώργος Συριανός (ΣΤΕΑΤ).

Οι ομιλητές επικεντρώθηκαν στα προβλήματα των ελληνικών μελετητικών και κατασκευαστικών εταιρειών, τα οποία αντιμετωπίζουν κατά την άσκηση της επιχειρηματικότητάς τους στην Ελλάδα, καθώς και στις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις που θα πρέπει να δρομολογηθούν συγκροτημένα, στο πλαίσιο εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης του κατασκευαστικού κλάδου.

Εξάλλου σύμφωνα με έρευνα που παρουσίασε ο Πρόεδρος του ΣΕΓΜ Κωνσταντίνος Καλέργης ο κλάδος των κατασκευών έχει δεχθεί συντριπτική πτώση κατά 61,6% δέχθηκε ο κλάδος των κατασκευών μειώθηκε δηλαδή από 33,6 δισ.ευρώ σε μόλις 9 δισ το 2017, οι δημόσιες επενδύσεις την περίοδο 2008- 2016 έπεφταν με ετήσιο ρυθμό 4,3% ενώ ειδικά για τον μελετητικό κλάδο η ύφεση συνεχίζεται και το 2018.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν, η μείωση της απασχόλησης είναι μικρότερη σε σχέση με τις απώλειες του κλάδου, είναι δηλαδή -48,8% έναντι 61,6% κάτι που μεταφράστηκε ως προσπάθεια να χαθούν περισσότερες θέσεις εργασίας. Από το 2007 ο κλάδος έχει απωλέσει 190.000 θέσεις εργασίας και αρκετοί επιστήμονες του κάδους εφυγαν στο εξωτερικό.

Όπως τόνισε ο κ.Καλέργης, οι περισσότερες εταιρείες του κλάδου των μελετών (που αριθμούν 600 νομικά πρόσωπα) είναι λειτουργούν μόνο στην Ελλάδα και μόνο 3% έχουν παρουσία στο εξωτερικό ενώ από τις 1400 τεχνικές εταιρείες μόνο 20% παρουσιάζει τζίρο στο εξωτερικό.

Ως κυρίαρχα προβλήματα τέθηκαν οι αναθέσεις μελετών έργων κάτω του κόστους, οι απευθείας αναθέσεις έργων, οι καθυστερήσεις, η δημοπράτηση προμηθειών ως έργα, η αποτυχία του συστήματος για απευθείας αναθέσεις μέσω κλήρωσης, η ανάθεση εκπόνησης μελετών ως ερευνητικά προγράμματα σε ΑΕΙ και ΤΕΙ. Μη ικανοποιητικό κρίνεται και από την ΕΕ το σύστημα ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων στην Ελλάδα καθώς στον πίνακα κατάταξης είμαστε η 3η χειρότερη χώρα στον τομέα αυτό.

Νίκος Καραγιάννης-ypodomes.com

Σε κρίση ο κλάδος των κατασκευών - Πτώση 61,6% της εγχώριας ζήτησης - Χάθηκαν 190.000 θέσεις εργασίας

Πέμπτη 06/12/2018

Η συνολική επενδυτική δαπάνη για τα κατασκευαστικά έργα μειώθηκε στα 33,6 δισ. το 2017, βρίσκεται δηλαδή στο 1/4 του επιπέδου του 2007.

Την υψηλότερη πτώση εγχώριας ζήτησης (-61,6%) σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους της ελληνικής οικονομίας καταγράφει αυτός των κατασκευών.

Ειδικότερα η συνολική επενδυτική δαπάνη για τα κατασκευαστικά έργα μειώθηκε στα 33,6 δισ. το 2017, βρίσκεται δηλαδή στο 1/4 του επιπέδου του 2007. Όσον αφορά το διάστημα 2008 - 2016 οι δημόσιες επενδύσεις παρουσίασαν μείωση με το μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής -4,3%. Αυτό προκύπτει από την πρώτη ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε χτες, με τίτλο «Στρατηγική Μεταρρυθμίσεων στον κατασκευαστικό κλάδο: Μνημόνιο συναντίληψης φορέων» και διοργάνωσαν ο ΣΑΤΕ, ο ΣΕΓΜ και ο ΣΤΕΑΤ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, βαρύ ήταν το πλήγμα και στη μείωση της απασχόλησης στον κλάδο που υποχώρησε κατά 48,8%. Ειδικότερα από το 2007 ο κατασκευαστικός κλάδος έχει απολέσει 190.000 θέσεις εργασίας και έχει σημαντικό μερίδιο στο φαινόμενο τη φυγή επιστημόνων. Όπως δήλωσε ο πρόεδρος του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. Κωνσταντίνος Μακέδος «η θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου Στρατηγικής για τις Υποδομές - Κατασκευές, η σύσταση φορέα ανάπτυξης και λειτουργίας Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων, καθώς και η υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης των Φορέων είναι μία σπουδαία αρχή και μια νέα γραφή από τον κλάδο μας, που μπορεί να εγγυηθεί το επιτυχές γύρισμα της σελίδας». Σύμφωνα με τον ίδιο «ο διαρκής περιορισμός των εξόδων των υγιών επιχειρήσεων του κλάδου, που παρατηρείται ως κοινή πρακτική στα χρόνια της κρίσης, δεν μπορούν να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους, μακροπρόθεσμα. Με μαθηματική ακρίβεια, οι υγιείς επιχειρήσεις θα νικηθούν από τον αθέμιτο ανταγωνισμό των καιροσκόπων του κλάδου. Θα νικηθούν από τις ανεξέλεγκτες εκπτώσεις, τις φωτογραφικές διατάξεις των εκλεκτών, την καταστρατήγηση των χρονοδιαγραμμάτων, την άναρχη ή και ατελή υλοποίηση των έργων, και τελικά τις καταπτώσεις».

Την ανάγκη να υπάρξει διατησία για την επιτάχυνση ολοκλήρωσης των οδικών έργων επεσήμανε ο Αντιπρόεδρος του ΣΤΕΑΤ και Ταμίας του ΣΑΤΕ, Εμμανουήλ Βράιλας τονίζοντας ότι «η διάρκεια της πολιτικής δίκης είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτή της διαιτησίας, λόγω κυρίως της δυνατότητας προσβολής των δικαστικών αποφάσεων με ένδικα μέσα. Στη χώρας μας οι χρόνοι που απαιτούνται για την έκδοση απόφασης, από την κατάθεση της προσφυγής είναι πολύ μεγάλοι και εξαρτώνται από το δικαστήριο, στο οποίο εισάγεται η διαφορά. Για παράδειγμα, στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, η δικάσιμος των Προσφυγών στις υποθέσεις Δημοσίων Έργων ορίζεται περίπου σε 1,5 με 2 χρόνια από την κατάθεση της προσφυγής. Στα περιφερειακά δικαστήρια οι χρόνοι είναι πολύ μεγαλύτεροι όπως πχ στην Πάτρα (2,5 χρόνια από την κατάθεση), στη Λάρισα (3 χρόνια από την κατάθεση), στα Ιωάννινα και στη Κομοτηνή έως και 4 χρόνια από την κατάθεση.

Από την ημερομηνία δε της συζήτησης θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον χρόνος περίπου ενός ακόμη έτους για την έκδοση της απόφασης, ενώ είχαμε και περιπτώσεις (κυρίως από περιφερειακά δικαστήρια) όπου η απόφαση εκδόθηκε μετά από 3 χρόνια».

Γ. Συριανός (πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ): Το φθηνό κρέας το τρώνε τα σκυλιά

Με τον χαρακτηριστικό τίτλο "το φθηνό είναι και ακριβό" ή αλλιώς «το φθηνό κας το τρώνε τα σκυλιά», ο Πρόεδρος του ΣΤΕΑΤ αναφέρθηκε στις μεγάλες εκπτώσεις που δίνονται στα δημόσια έργα και αποτελούν την μαστίγα του κλάδου.

Ο κ. Συριανός αναφέρθηκε στην μελέτη που εκπόνησε ο ΣΤΕΑΤ, αναφέροντας το παράδειγμα ομάδας τεσσάρων οδικών έργων προϋπολογισμού δημοπράτησης 526 εκατ. ευρώ τα οποία ανατέθηκαν με κόστος 384,2 εκατ. ευρώ. Ωστόσο μέσω δύο εργολαβιών - «σκούπα», το τελικό κόστος για το δημόσιο εκτοξεύθηκε στα 555,7 εκατ. ευρώ. Αν προστεθεί και το επιπλέον χρηματοδοτικό κόστος για το δημόσιο τότε η συνολική δαπάνη αγγίζει τα 593 εκατομμύρια, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί το έργο. Το ξεχείλωμα του κόστους συνοδεύεται απαραίτητως και με

ξεχείλωμα του χρονοδιαγράμματος. Σε άλλη περίπτωση σιδηροδρομικού έργου ύψους 250 εκατ. ευρώ, το αρχικό συμβατικό κόστος ήταν 110 εκατ. ευρώ με έκπτωση 56%. Το έργο χωρίς να έχει ολοκληρωθεί έχει κοστίσει μέχρι σήμερα 348 εκατ. Ευρώ και από 44 μήνες που ήταν ο εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης έχει φτάσει τους 171 μήνες.